

UIT DE REGIO

(Ook in niet vermelde districten wordt veel werk verzet)

Groningen, Roeland Sullock-Enzlin

Het aantal zwamzoekers in Groningen neemt toe en dat is zeer toe te juichen. Afgelopen seizoen was dat goed te merken op een nieuw opgerichte paddestoelenwerkgroep onder leiding van Geert Bosma. Een kleine 20 leden en gemiddeld zo'n 10 mensen op de werkavonden waar veel leuke soorten met groot enthousiasme onder de loep genomen werden. Elke avond begon met een themageslacht, waarbij de variatie binnen een geslacht maar vooral ook de variatie binnen de soort uitgebreid gedemonstreerd kon worden aan de hand van door de deelnemers meegebracht materiaal.

We hopen dat met deze nieuwe werkgroep het aantal ingevulde inventarisatielijsten weer gaat toenemen, want dat is na het Groninger karteringsproject drastisch gedaald. Gelukkig zijn er nog enkele inventariseerders over die met de regelmaat van de klok met bijzondere waarnemingen aan komen zetten (zie R. Chrispijn in Coolia 44(1): 38-47) of nieuwe hokken hebben bezocht waar nog geen waarnemingen van bekend waren.

Friesland, Sjoerd Greydanus

Voor Friesland was het jaar 2000 een topjaar. Bijna 8000 meldingen van 621 soorten kwamen binnen. Opvallend was het grote aantal meldingen van de Cantharel. De meest gemelde soort was de Vliegenzwam. In het jaarverslag 2000 zijn de resultaten van het bijzondere jaar te lezen. De Paddestoelen Werkgroep Friesland, die in 1991 door Herman Sieben is opgericht, viert haar 10-jarig jubileum in het najaar met verschillende activiteiten, waaronder een tentoonstelling, een doe- en kijkmiddag en een lezingenavond in het Fries Natuurmuseum. Het activiteitenprogramma wordt vermeld op de (verplaatste) website van de paddestoelenwerkgroepen, <http://www.homepages.hetnet.nl/~sjoerdg/>.

Drenthe, Bernhard de Vries

De nu anderhalf jaar jonge Paddestoelen Werkgroep Drenthe heeft een overvol jaar achter de rug. Anders dan in de eerste herfst hebben we niet elke veertien dagen maar elke maandag een excursie op de planning gezet. Het gevolg was wel dat niet ieder elke maandag kon komen en dat soms het aantal deelnemers bedroevend was, maar het aantal waarnemingen is waarschijnlijk wel veel groter geweest. Vrijwel alle waarnemingen zijn verwerkt. Vanaf de oprichting heeft de PWD nu 467 kilometerhokken bezocht, waarvan 92 met meer dan vijftig soorten. De werkgroepavonden kwamen niet van de grond door een te groot verschil in verwachtingspatroon. Aan het Consulentenschap Natuur- en Milieueducatie Drenthe werd ondersteuning verleend bij het organiseren van een groots opgezet scholenproject. Dit project dat voor alle scholen van centraal-Drenthe werd georganiseerd, wordt voor een andere regio herhaald in 2002.

Komend seizoen kunnen we weer wekelijks op stap (zie excursieprogramma); twee excursies zijn op zondag gepland en op de twee maandagen daaropvolgend houden we

laagdrempelige 'instuif-avonden' zodat ook onze beginnende mycologen volledig aan hun trekken komen. In navolging van de Rijnmond-groep willen we op 17 november een Drentse zwamdag houden in het bezoekerscentrum te Ruinen.

Gelderland, Emiel Brouwer

De euforische verhalen over het Bolarisjaar, de wederopstanding van de Hanenkam en de ongekend goede werkweek in de Achterhoek laten al vermoeden dat de karteerders in Gelderland in 2000 ogen en tijd te kort kwamen. Mede door de activiteiten van het NEM-project en het vliegenzwammenproject is het jaarlijks aantal waarnemingen in 2000 tot recordhoogte gestegen, waarschijnlijk tot rond de 15.000! Hieronder bevinden zich vele tientallen 'nieuwe' of uitgestorven gewaande soorten. En om een graantje mee te pikken van de golf aan mycorriza-paddestoelen was het niet eens nodig om de stad uit te gaan. Zo konden in de bebouwde kom van Apeldoorn en Arnhem volop stekelzwammen, ridderzwammen, cantharellen en truffelknotszwammen worden waargenomen. Naast de in de laatste Coolia's al genoemde paddestoelen zijn in 2000 de volgende soorten opvallend veel waargenomen: Slijmkoppen (*Hygrophorus* spp.), Harpoenzwammen (*Hohenbuehelia* spp.), Gewolkt russula (*Russula brunneoviolacea*), Abrikozenrussula (*R. risigallina*), Zonnerussula (*R. solaris*), Ruwe russula (*R. virescens*), Zwartsneesatijnzwam (*Entoloma serrulatum*), en Narcisamaniet (*Amanita gemmata*). Opvallend is dat door het jaar heen ook een aantal ascomyceten veel gemeld is, met name Hazenoren (*Otidea* spp.), Moskussentjes (*Pulvinula* spp.), Wimperzwammetjes (*Scutellinia* spp.) en Bruin viltkogeltje (*Leucoscypha patavina*). Dit zal voor een deel samenhangen met de al eerder geconstateerde bermenkoorts; veel van deze soorten groeien graag vlak langs de verharde of bereiden delen van wegen en fietspaden, daar waar kalkrijk materiaal, strooisel en zuur zand gemengd worden. En nu maar hopen dat de opleving van mycorriza-paddestoelen, die in Gelderland al in 1998 en 1999 voorzichtig is ingezet, ook de komende jaren doorzet!

Utrecht, Emma van den Dool

Er zijn 9 districtsexcursies gehouden waarvan de twee districtsexcursies naar de vliegbasis Soesterberg wel het meest spectaculair waren. We troffen hier het grootste onbemeste heischrale grasland van de Utrechtse Heuvelrug aan. Van afstand vielen de grote heksenkringen van de Sneeuwvloksatijnzwam (*Entoloma sericellum*) op. Andere typerende soorten die vaak in groten getale aanwezig waren zijn de Sikkelkoraalzwam (*Clavulinopsis corniculata*), Fraaie knotszwam (*Clavulinopsis laeticolor*), Blauwplaatstaalteeltje (*Entoloma chalybaeum*), Bruine satijnzwam (*E. sericeum*), Fijngeschubde aardtong (*Geoglossum fallax*), Kleverige aardtong (*Geoglossum glutinosum*), Slanke aardtong (*Geoglossum umbratile*) en de Trechterwasplaat (*Hygrocybe cantharellus*). In het Leersumse veld bleken niet de zeldzame biotopen natte bossen en natte heide het rijkst te zijn. We vielen er voor een fijnsparreanaantplant! Met grote groepen *Cortinarius spilomeus* welke eerder gehouden werd voor *C. paragaudis/haematochelis*, daar is het laatste woord nog niet over gezegd. Een licht hazelnootbruine hoed, qua habitus wel wat gelijkend op een grote *Collybia butyracea*, qua kleur meer op *Hebeloma mesophaeum*, met een steel met baksteenrode velumvlokken. In de zandafgraving Kwinteloyen, welke deels aan het dichtgroeien is met bos bestaand uit grauwe wilg, boswilg, geoorde wilg, zachte berk, ratelpopulier en zwarte els. Hier vonden we veel soorten kenmerkend voor jonge bomen. Bijzonder was er het rijke

voorkomen van *Cortinarius albobolaceus* (Lila gordijnzwam). Buiten het jonge bos stonden veel soorten van heischraal grasland. De gegevens van de paddestoeleninventarisatie zijn geleverd aan de Werkgroep Milieubeheer Rhenen die zich sterk maakt voor een ecologische inrichting van het terrein.

Zeeland, Thijs Franse

Het afgelopen jaar zijn in Zeeland door zo'n 7 mensen ongeveer 5000 waarnemingen voor de kartering gedaan. De Zeeuwse Paddestoelenwerkgroep heeft diverse excursies gehad.

Tijdens het voorseizoen vonden we in het reservaat De Schelphoek, het Krekenbos bij Veere en in de boswachterij Westerschouwen respectievelijk 28, 33 en 27 soorten. In het laatste gebied was de Gesteelde stuifbal (*Tulostoma brumale*) een leuke vondst.

Later in de herfst werd het natter en vonden we meer soorten per excursie. Op 23 september hebben we een dagexcursie naar Zeeuws-Vlaanderen gemaakt. 's Morgens naar het waterwingebied van de Delta Nutsbedrijven en 's middags naar de Zoete Vaart, beide te St. Jansteen. Alles bij elkaar vonden we respectievelijk 91 en 60 soorten. De Spikkelsteelveldridderzwam (*Melanoleuca verrucipes*), met duidelijke spikkels op de steel, was de mooiste vondst van de dag. De meesten van ons hadden deze paddestoel, die groeide op compost van gemaaide wegbermen, nog nooit gezien. In het Oranjesbos bij Oostkapelle vonden we 36 soorten. De laatste excursie op 4 november was naar het krekengebied bij Ouwerkerk op Schouwen-Duiveland. Een paar leuke vondsten waren: Brede aardtong (*Geoglossum cookeianum*) en Slanke aardtong (*G. umbratile*). Sommige slanke aardtongen waren wel 10 cm lang. Deze middag, zo laat in de herfst, vonden we toch nog 78 soorten.

Noord-Brabant, Frits Benjaminsen

Het jaar 2000 was een topjaar voor de kartering in Noord-Brabant. Niet alleen kwamen er 225 lijsten binnen, maar tevens werd de aquarellen-verzameling van de heer Wakker uit 1913-1926, omgeving Den Bosch, (circa 1200 één-soort-meldingen) en de gegevens van de heer Hendrikse, vanaf 1970, omgeving Roosendaal (115 lijsten) ingevoerd. Momenteel werken alle karteerders in dit district met SPOT en dat scheelt veel werk en kosten. Door Jo van Meurs werden er kaarten gemaakt met het aantal soorten per km-hok, zodat het nu veel duidelijker is, waar we nog moeten gaan karteren.

District Helmond, Leon Raaymakers

Uit het district Helmond valt weinig nieuws te vermelden. De werkzaamheden, de inventarisaties van het Coovels bos en De Weijer, gaan gewoon door. Op zichzelf niets bijzonders tenzij in aanmerking wordt genomen dat het totaal aantal taxa, met name in het Coovels bos, inmiddels is gestegen tot 1273. In het rijke jaar 2000 werden in dit gebied nog twee 'juweeltjes' ontdekt in het bos, waar veel schrale graslandsoorten stonden. Het betrof een aantal koraalzwammen en satijnzwammen (staalsteeltjes). De rijkdom in het Coovels bos kreeg op verrassende wijze aandacht van de pers, hetgeen resulteerde in een radioverslag en een TV-verslag bij Omroep Brabant.

Tijdens de nieuwjaarsbijeenkomst 2001 is een inleiding verzorgd over de activiteiten van de Helmondse paddestoelenwerkgroep, waarin ook aandacht werd geschonken aan de opstart van 'meetnetactiviteiten' langs het Eindhovens kanaal.

Op 25 november 2000 was de werkgroep gastheer voor een NMV-excursie in het

Groot Goor te Helmond, welke 154 soorten opleverde. In 2000 is een begin gemaakt met het invoeren (c.q. overzetten) van de waarnemingen in SPOT. Een grote klus die moet gebeuren maar vaak moet wijken voor interessantere mycologische activiteiten. In 2001 gaat de werkgroep op dezelfde voet verder.

Limburg, Peter Verheesen

Het nieuwe millennium begon overvloedig en met vele bijzonderheden. In het Geuldal werd de Duistere melkbekerzwam (*Peziza saniosa*) gevonden. Op de Brunsummerheide werden in een kilometerhok de Roodstelige gordijnzwam (*Cortinarius bolaris*), de Fluwelige stekelzwam (*Hydnellum spongiosipes*) en de Cantharel (*Cantharellus cibarius*) aangetroffen. In het Broekhuizer schuutwater werd evenals vorig jaar de Violette gordijnzwam (*Cortinarius violaceus*) op dezelfde plek teruggevonden. Bovendien werd daar in een schraal graslandje 'de Pastoorswei' enkele wasplaten, aardtongen (*Geoglossum cookeianum* en *G. glutinosum*) en knotszwammen (*Clavaria argillacea*, *C. falcata*, *C. kriegelsteineri* en *Clavulinopsis corniculata*, *C. helveola* en *Clavulina coralloides*) gevonden. Het beheer van SBB levert hier resultaten op. Als de toename in paddestoelen van het jaar 2000 zich zo voortzet dit millennium, ziet Limburg dat met plezier tegemoet. Groeten uit Limburg.

Architectura & Natura

Paddestoelenboeken

Bezoek de nieuwe winkel

**Leliegracht 22 (bij de Westertoren)
1015 DG Amsterdam 020-6236186**